

وزارت انرژی و آب
ریاست عمومی تنظیم امور آب
ریاست حقوق آب

**طرز العمل
در مورد
ایجاد و فعالیت های ادارات حوزه های دریایی**

فهرست محتویات

فصل اول	: احکام عمومی
فصل دوم	: ادارات حوزه های دریایی
فصل سوم	: ادارات حوزه های فرعی دریایی
فصل چهارم	: احکام خاص
فصل پنجم	: امور مالی
فصل ششم	: احکام متفرقه

فصل اول احکام عمومی

مبنی

ماده اول:

این طرز العمل به تاسی از احکام مندرج ماده ۱۲ قانون آب وضع گردیده است.

هدف

ماده دوم:

این طرز العمل به منظور ایجاد، تنظیم امور مربوط به تشکیلات، صلاحیت ها و طرز فعالیت های ارگان های حوزه های دریایی و حوزه های فرعی دریایی وضع گردیده است.

ریاست عمومی تنظیم امور آب

ماده سوم:

یکی از ادارات مرکزی وزارت انرژی و آب بوده و دارای وظایف ذیل میباشد:

۱. انسجام، هماهنگی و فراهم آوری تسهیلات در امور و تطبیق استراتژی مدیریت حوزه های دریایی.
۲. انسجام، هماهنگی و فراهم آوری تسهیلات در فعالیت های نهاد های مدیریت حوزه های دریایی.
۳. نظارت و ارزیابی از موثریت، کارایی و اثرات استراتژی حوزه های دریایی.
۴. فراهم آوری تسهیلات در امور نظارت و ارزیابی از موثریت، کارایی و اثرات استراتژی های مدیریت حوزه های دریایی.
۵. گزارش دهی به معینیت بخش آب، مقام وزارت انرژی و آب در رابطه به مسایل مربوط به مدیریت حوزه های دریایی.
۶. ریاست عمومی تنظیم امور آب مسایل مربوط به انسجام و هماهنگی را توسط دفتر تأمین ارتباط و هماهنگی حوزه های دریایی انجام میدهد.
۷. فراهم آوری تسهیلات در طرح و تطبیق برنامه ها انکشاف و مدیریت منابع آب از جمله تخصیص و سهمیه بندی آب در حوزه های دریایی.
۸. همکاری و فراهم آوری تسهیلات در مورد رسیده گی به حل منازعات آب.
۹. سازماندهی در ارتقای ظرفیت کاری کارکنان ادارات حوزه های دریایی و نهاد های مردمی.
۱۰. فراهم آوری تسهیلات در ایجاد و تقویت شورا های حوزه های اصلی و فرعی دریایی و انجمن های استفاده کننده گان آب.
۱۱. تهیه رهنمود ها و ارسال آن به حوزه های دریایی جهت امور حفظ و مراقبت و بهره برداری از تأسیسات آبی.
۱۲. فراهم آوری تسهیلات در نصب و جمع آوری آمار و ارقام از اسنیشن های هایدرولوژیکی، برف سنجی و هایدرولوژیکی.
۱۳. تهیه رهنمود ها جهت طرح استراتژی حوزه های دریایی.

بورد مشورتی حوزه دریایی

ماده چهارم:

ضرورت حاکمیت مشترک در قانون آب تصریح گردیده و ایجاب مینماید تا در کلیه فعالیت های مرتبط به آب ارگان های مربوطه دولتی بشکل مشارکتی باهم کار نموده تا حاکمیت منابع آب در حوزه های دریایی تأمین گردد:

- (الف) تأمین روابط دوستانه جهت همکاری و حمایت از همدیگر.
- (ب) تبادل معلومات و مشورت های لازم در موضوعات ذی علاقه و هماهنگ ساختن فعالیت های مربوط.
- (ج) پیروی از قوانین، مقرره ها و طرز العمل های منظور شده.

شورای عالی تنظیم امور آب به حیث مرجع هماهنگ کننده به سطح ملی قبلاً تشکیل گردیده است. مطابق فقره ۱۰ ماده دهم قانون آب به وزارت انرژی و آب صلاحیت داده شده است، تا ارگان های حوزه دریایی به شمول بورد مشورتی متشکل از ادارات ذیربط را ایجاد نماید. باید متذکر شد که بورد مشورتی مرجع هماهنگ کننده در سطح حوزه دریایی می باشد. از آنجاکه چندین

ولایت دریك حوزه دریایی قرار دارد، لذا به خاطر ایجاد تسهیلات لازم دانسته می شود تا وزارت ها و ادارات ذیربط نماینده با صلاحیت خویش را که واجد شرایط باشد و بتواند از تمام ولایات همان حوزه نماینده گی نموده و هماهنگی لازم را ایجاد کند، در مورد مشورتی معرفی نمایند.

وزارت ها و ادارات ذیربط قرار ذیل می باشند:

- (الف) وزارت زراعت، آبیاری و مالداری
- (ب) وزارت احیاء و انکشاف دهات
- (ج) وزارت معادن
- (د) وزارت صحت عامه
- (ه) اداره ملی حفاظت محیط زیست
- (و) وزارت اقتصاد
- (ز) وزارت انکشاف شهری
- (ح) شاروالی در ساحه مدیریت حوزه دریایی

وظایف مورد مشورتی در همکاری با ادارات حوزه دریایی طور ذیل بیان میگردد:

- (الف) ارائه مشوره در حصه تهیه و ترتیب پالیسی، استراتیژی و پلان های مدیریت حوزه دریایی.
  - (ب) ارائه مشوره و نظارت از برنامه های حفاظت آبریزه ها.
  - (ج) ارائه مشوره روی میکانیزم ها و طرز العمل ها یا رهنمودها برای حفاظت، استفاده از منابع آب و سهمیه آب.
  - (د) ایجاد زمینه ها جهت هماهنگی فعالیت های ادارات حوزه دریایی به سطح حوزه آبریزه.
  - (ه) ایجاد و انکشاف میکانیزم ها برای حل منازعات آب، استفاده از منابع آب و آلودگی آب.
  - (و) یکپارچه ساختن مسایل مرتبط در انکشاف، استفاده و مدیریت منابع آب در همکاری با شورای حوزه دریایی و شورای های حوزه فرعی دریایی.
  - (ز) فراهم آوری مشوره های لازم در جلوگیری از تداخل وظیفوی ارگانهای ذیربط در فعالیت های امور آب.
  - (ح) فراهم آوری تسهیلات جهت و ادار ساختن متخلفین استفاده کننده آب جهت رفع نواقص ایجاد شده توسط آنها و جبران خسارات وارده.
- باید متذکر شد که رئیس حوزه دریائی منحیث رئیس مورد مشورتی ایفای وظیفه می نماید.

تعریفات و اصطلاحات

ماده پنجم:

۱. **پلان ها و استراتیژی:** به اساس فقره دوم ماده ۱۰ قانون آب، وزارت انرژی و آب مسئولیت طرح پلان بهره برداری از منابع آب جهت استفاده های مختلف مطابق به او لویت های ملی و ادارات حوزه های دریایی مطابق جزء اول فقره دوم ماده 12 قانون آب طرح پلان، تنظیم و اداره آب مطابق پالیسی ملی منابع آب با در نظر داشت مشخصات و نیازمندی ها در ۵ حوزه دریایی به عهده دارد. در قانون آب استراتیژی عبارت از طرز تطبیق برنامه های منظور شده در رابطه به حفاظت، توسعه، تنظیم و کنترل منابع آب در چارچوب پالیسی های مشخص می باشد. به اساس فقره 1 ماده 14 شورای حوزه دریایی نقش اساسی را در طرح و ترتیب استراتیژی حوزه در مطابقت با استراتیژی ملی سکتور آب دارا بوده که با در نظر داشت فقره دوم ماده 13 مرعی الا جرا می باشد. در فقره دوم ماده 13 آمده است که وزارت می تواند جهت تنظیم منابع آب بعد از تأمین ارتقای ظرفیت کاری و توانمندی لازم از طریق آموزش های تخنیکی عندالضرورت عده از صلاحیت های خویش را به شورای حوزه دریائی طبق احکام قانون آب انتقال نماید. لذا الی ایجاد شورا های حوزه دریایی و شورا های حوزه فرعی دریایی که در فوق از آن تذکر به عمل آمده، لازم شمرده می شود که فعالیت های مرتبط توسط ارگان حوزه دریائی انجام یابد.

۲. **استراتیژی مدیریت حوزه دریایی:** برای ۵ ساحه حوزه اصلی دریایی، هر اداره حوزه دریایی مکلف به طرح و انکشاف مرحله ای استراتیژی مدیریت حوزه دریایی به منظور مدیریت منابع آب در ساحه مربوطه بوده که این استراتیژی باید با استراتیژی ملی منابع آب سازگار باشد. اداره حوزه دریایی میتواند از جوانب ذیربط و اشخاص ذیعلاقه صاحب نظر در طرح و ترتیب استراتیژی خواهان همکاری در مورد مسایل مربوط به آب گردد. استراتیژی وقتاً فوقتاً بازنگری شده و شامل پلان تخصیص آب نیز میشود. در استراتیژی، اصول جهت تخصیص آب با در نظر داشت کلیه مسایل مرتبط به حفاظت، استفاده، انکشاف، نگهداری، مدیریت و کنترل منابع آب، باید برای استفاده کننده گان موجود و آینده تعیین گردد.

۳. **روش قابل تطبیق:** استراتژی مدیریت حوزه دریایی به اساس روش حوزه دریایی و کاربرد اصول مدیریت همه جانبه منابع آب، محصول همکاری ها، توافقات و روش های مشارکتی میباشد. این استراتژی یک پروسه دوامدار بوده و به منظور حصول اطمینان جهت اداره پایدار حوزه دریایی با در نظر داشت ابهام و پیچیدگی های موجود در ایکوسیستم، سیستم محیط زیستی و اجتماعی صورت می گیرد. استراتژی مورد نظر توسط متخصصین فنی جهت فراهم ساختن زمینه برای تطبیق آن در مدت زمان معین طرح و انکشاف میآید.

۴. **نگهداری منابع آب:** عبارت از صرفه جوئی و استفاده مؤثر از آب بوده که از طریق اتخاذ تدابیرمانند معرفی تکنالوژی های صرفه جوئی، پروسس مؤثر، تنظیم و اداره مناسب امور عرضه و تقاضای آب و در صورت ضرورت جیره بندی آن بدست میآید.

۵. **حفاظت منابع آب:** عبارت است از:
(الف) تأمین کمیّت و کیفیت منابع آب با نظر داشت پایداری ایکولوژیکی.
(ب) جلوگیری از خراب شدن حالت منابع آبی.
(ج) بازسازی منابع آب.

۶. **آلوده گی:** تغییر مستقیم و غیرمستقیم خاصیت بیولوژیکی، کیمیاوی و فزیک آبی است که به صحت و سلامتی انسانها و سایر موجودات حیه آبی و غیر آبی و وابسته به آب به شمول نباتات مضر بوده یا به هدف که استفاده از آن توقع میرود، صدمه وارد نماید.

فصل دوم

ادارات حوزه های دریایی

ایجاد ادارات حوزه دریایی

ماده ششم:

به اساس قانون آب و طرز العمل چارچوب مدیریت منابع آب، ادارات ۵ حوزه دریایی که ساحات مدیریت آنها مشخص گردیده است، ایجاد می شود.

ادارات حوزه های دریایی نهاد های اجرایی وزارت انرژی و آب بوده که مسئولیت تنظیم، انکشاف و حفاظت منابع آب را در ساحات مربوطه بدوش دارند.

اهداف اداره حوزه دریایی

ماده هفتم:

اداره حوزه دریایی یک نهاد رهبری کننده فنی و اداری مدیریت آب در ساحات حوزه دریایی مربوطه بوده که دارای اهداف ذیل میباشد:

۱. نظارت، ارزیابی، هماهنگی و تنظیم همه جانبه تمام منابع آبی.
۲. برنامه ریزی و تمویل فعالیت های مربوط.
۳. انکشاف و حفاظت آب در ساحه مدیریت حوزه دریایی.

وظایف و صلاحیت ها

ماده هشتم:

اداره حوزه دریایی صلاحیت تنظیم، نظارت، حفاظت و نگهداری منابع آب را در ساحه مدیریت حوزه دریایی مربوطه دارد. این اداره مسوولیت طرح و انکشاف استراتژی های مدیریت حوزه دریایی و تهیه و انکشاف پلان سهمیه آب را عهده دار بوده و مکلف است تا قواعد را جهت سهمیه بندی و تنظیم استفاده از آب را در ساحه خویش وضع نماید. به اساس قانون آب صلاحیت متذکره در مشارکت استفاده کننده گان آب محل و سایر نهاد های آب و نهاد های اجتماعی و فرهنگی مسوول در ساحه انجام میپذیرد.

(۱) به اساس فقره ۲ ماده ۱۳ قانون آب، ارگان اجرایی حوزه دریایی در آغاز کار تمام مسوولیت حوزه دریایی را تا زمان تشکیل شورای حوزه دریایی، به عهده دارد. در صورت تشکیل شورا های حوزه دریایی، وظایف و مسوولیت های آن که توسط ادارات حوزه دریایی صورت می گرفت به شورای حوزه های دریایی انتقال می یابد.

(۲) ادارات حوزه دریایی دارای وظایف ذیل می باشد:

- (الف) طرح پلان، تنظیم و اداره همه جانبه آب مطابق پالیسی ملی منابع آب با نظر داشت مشخصات و نیازمندی های حوزه مربوط.
- (ب) مشوره با شورای حوزه دریایی در امور مربوطه.
- (ج) طرح برنامه های محلی به منظور انکشاف، بهره برداری، حفاظت و تنظیم منابع آب.
- (د) تعمیم تصامیم شورای حوزه دریایی.
- (ه) اتخاذ تدابیر کوتاه مدت، میان مدت، درازمدت به منظور کاهش اثرات خشک سالی، سیلاب ها و سایر حوادث طبیعی.
- (و) ایجاد هماهنگی با ادارات حوزه های فرعی دریایی.
- (ز) مراقبت از فعالیت ادارات حوزه های فرعی دریایی.
- (ح) فراهم نمودن تسهیلات در امور اداری به شورای حوزه دریایی.
- (ط) طرح استراتژی و برنامه های انکشاف حوزه مربوط به اساس استراتژی و برنامه های انکشافی ملی منابع آب؛
- (ی) مدیریت و رهبری در مورد حل منازعات آب.
- (ک) سازماندهی و مدیریت در ارتقای ظرفیت کاری ادارات مربوط و نهاد های محلی حوزه دریایی (کارکنان حوزه های اصلی، فرعی، آبریزه ها و دفاتر ساحوی، شورای های اصلی و فرعی، انجمن استفاده کننده گان آب و سیستم میراب و غیره) در داخل و خارج کشور.
- (ل) اصلاح و عصری سازی تأسیسات آب بمنظور کاهش ضایعات آب از منبع الی مزرعه.
- (م) ایجاد و تقویت انجمن های استفاده کننده گان آب.

- (ن) سازمان دهی و مدیریت در مورد حفظ و مراقبت و بهره برداری مناسب از تاسیسات آبی.
- (س) نظارت و بررسی از امور تکنیکی پروژه های تحت بازسازی و اصلاح تاسیسات آب.
- (ع) نظارت و کنترل از اجراءات ادارات و نهاد های حوزه مربوطه.
- (ف) پلان، ارزیابی تکنیکی، سروی، دیزاین و نظارت پروژه های جدید.
- (ص) اندازه گیری منظم و جمع آوری ارقام از جریان دریا های حوزه مربوطه و ارسال آنها به اداره هماهنگ کننده مرکزی.
- (ق) راپوردهی ماهوار، ربعوار و سالانه از اجراءات حوزه مربوطه از طریق اداره هماهنگ کننده به وزارت انرژی و آب.
- (ر) و سایر وظایف که از طرف وزارت انرژی و آب به اداره حوزه مربوطه سپرده میشود.

ساختار تشکیلات اداره حوزه دریایی

ماده نهم:

(۱) اداره حوزه دریایی متشکل از ریاست عمومی و ادارات مربوطه آن میباشد:

ریاست عمومی حوزه دریایی دارای ساختار تشکیلاتی ذیل میباشد:

۱. مشاور حقوقی و روابط عامه
۲. مسوول تکنالوژی معلوماتی و مدلنگ
۳. مسوول هماهنگی حوزه مربوطه
۴. سكرتريت شوراي حوزه دریایی
۵. اداره تفتیش داخلی
۶. مدیریت اجرائیه

(۲) ادارات مربوط ریاست عمومی حوزه دریایی قرار ذیل اند:

۱. ریاست تنظیم امور آب
۲. ریاست برنامه ریزی
۳. ریاست خدمات انجیری
۴. ریاست اداری و مالی
۵. ریاست انسجام پروژه ها
۶. آمریت تنظیم امور انرژی

(۳) بعد از ایجاد اداره حوزه دریایی، رئیس اداره گروپ مشخص کاری را جهت طرح و انکشاف استراتیژی ها و پلان ها

در حوزه مربوطه تعیین و توظیف مینماید.

از نیاز های مبرم ارتقای ظرفیت های بشری که توسط وزارت انرژی و آب پشتیبانی و حمایه داده میشود، قرار ذیل میباشد:

- تنظیم استفاده امور آب
- مدیریت کیفیت آب
- نیازمندی های ایکولوژیکی آب
- تامین آب برای آبیاری
- نظارت از کیفیت آب
- مدیریت منابع آب
- پلان، ارزیابی
- انجیری و دیزاین
- مدیریت سیلاب ها و خشکسالی ها
- مدیریت مالی
- مدیریت اصلاح ساختار تشکیلاتی

(۴) ادارات حوزه دریایی عندالضرورت، ادارات جدید را ایجاد کرده میتوانند.

ریاست عمومی حوزه دریایی

ماده دهم:

- (۱) رئیس عمومی از طرف وزارت طبق قانون برای مدت معین انتخاب می گردد که دارای صفات ذیل باشد:
- (الف) توانمندی رهبری قوی.
  - (ب) داشتن تجربه و مهارت فنی در عرصه مدیریت منابع آب.
  - (ج) توانمندی برای طرح پالیسی ها، استراتژی ها و برنامه ها.
  - (د) مهارت برای هماهنگ سازی امور مربوطه.
  - (ه) توانایی در تقویت امور مشارکتی.
  - (و) داشتن توانایی در رابطه به رفع مشکلات اداری و اجتماعی حوزه مربوطه.
  - (ز) داشتن تجربه کافی در امور مدیریت مالی و اداری پروژها.
  - (ح) توانایی در امور نظارت، کنترل و بررسی امور مربوطه.

- (۲) رئیس عمومی مسئول تمام امور اداری و تخنیکی حوزه دریایی بوده و دارای وظایف ذیل می باشد:

- (الف) رهبری در ترتیب اجندای جلسه شورای حوزه دریایی.
- (ب) رهبری در تطبیق پالیسی ها و تصامیم منظور شده شورای حوزه دریایی.
- (ج) رهبری و مدیریت در طرح بودجه سالانه و بودجه تکمیلی به ادارات و نهاد های ذیصلاح جهت اخذ منظوری.
- (د) اشتراک در جلسات شورای حوزه دریایی.
- (ه) ارائه گزارش از فعالیت های مربوطه به وزارت و سایر نهاد های ذیصلاح.
- (و) مدیریت در ارائه راپور های سالانه به وزارت و سایر نهاد های ذیصلاح.
- (ز) رهبری و مدیریت در طرح و تطبیق پلان های تنظیم و انکشاف منابع آب.
- (ح) رهبری و مدیریت در امور جمع آوری ارقام هایدرومتریورولوجیکی حوزه مربوطه.
- (ط) رهبری و مدیریت در مورد سهمیه بندی عادلانه آب برای استفاده های مختلف.
- (ی) سازمان دهی در مورد حل منازعات آب.
- (ک) اتخاذ تدابیر به منظور کاهش اثرات سیلاب ها و خشکسالی و سایر حوادث طبیعی.
- (ل) سازمان دهی در امور ارتقای ظرفیت و توانمندی ادارات و نهاد های اجتماعی و تخنیکی.
- (م) نظارت ، کنترل و بررسی از امور حوزه مربوطه.
- (ن) سازمان دهی و مدیریت در جهت تقویت و هماهنگی تمام جوانب ذیربط در حوزه مربوطه.
- (س) انجام سایر وظایف که وقتاً فوقتاً از طرف وزارت و نهاد های ذیصلاح به وی سپرده می شود.

وظایف بخش های مربوطه ریاست عمومی حوزه دریایی

ماده یازدهم:

(الف) مشاور حقوقی و روابط عامه:

برای رئیس حوزه دریایی و شورای حوزه دریایی مشوره های حقوقی را در روشنایی قانون آب، سایر قوانین و مقررات و طرز العمل ها فراهم نموده با ادارات تطبیق کننده محلی و محاکم ولسوالی و ولایتی در تماس بوده و در حل مسایل منازعوی همکاری مینماید و مشکلات موجود با مردم و جوانب ذیربط روی کلیه مسایل مدیریت منابع آب، و سایر وظایف به منظور بلند بردن مدیریت شفاف منابع آب، روی عملکرد مدیریت حوزه دریایی و غیره تفاهم نموده، و جلسات را جهت آگاهی عامه نیز راه اندازی میکند.

(ب) مسئول تکنالوژی معلوماتی و مدلنگ:

مسئولیت طرح و انکشاف استراتژی جهت نظارت منبع آب (آب سطحی، زیرزمینی، مقدار آب، اقلیم و استخراج آب)، حوزه آبرگیر (کاربرد عملی در اراضی) و ارزیابی و نظارت (پلان تعقیب فعالیت ها)، مدیریت معلومات و نشر معلومات (گزارش دهی) را دارد.

(ج) مسوول هماهنگی:

مسئولیت هماهنگ سازی مسایل داخل و خارج اداره را به عهده دارد. (هماهنگی و انسجام موثر بین ریاست های اداره حوزه فرعی دریایی و نهاد های فرعی و همچنان بین جوانب ذیربط و ادارات ولایتی امر لازمی به شمار میرود

(د) سکرتریت شورای حوزه دریایی:

مسئولیت تهیه اسناد مورد نیاز و اجندای جلسات شورا و ادارات حوزه دریایی و اصرار مصوبه ها به مراجع ذیربط را به عهده دارد.

(ه) مسئول تفتیش داخلی:

تفتیش داخلی جهت همکاری با رئیس عمومی و اداره حوزه دریایی ایجاد گردیده و موجودیت حاکمیت مناسب امور اجرایی را تأیید مینماید. هدف از تفتیش داخلی تأمین کنترل سالم اداری از کلیه جنبه های امورات اجرایی و اداره حوزه دریایی و شوراهای حوزه دریایی بشمول امور مالی، و اداری میباشد.

اهداف

ماده دوازدهم:

ریاست های تنظیم امور آب:

روی مدیریت پایدار منابع آب جهت حفاظت و نگهداری و تهیه ارقام و آمار در حوزه های دریایی، متمرکز میباشند.

ریاست خدمات انجیری و برنامه ریزی:

وظیفه این ریاست تمرکز روی انکشاف منابع آب حوزه های دریایی جهت بهبود وضعیت اقتصادی و شرایط معیشتی در حوزه مربوطه میباشد.

ریاست انسجام پروژه ها: وظیفه این ریاست امور باز سازی و احیای مجدد پروژه ها به منظور کاهش ضایعات آب میباشد.

ریاست مالی و اداری: مسئولیت مدیریت پایدار منابع مالی و بشری اداره حوزه دریایی را به عهده دارد.

ریاست تنظیم امور آب

ماده سیزدهم:

این بخش دارای وظایف ذیل می باشد:

۱. طی مراحل درخواست اجازه نامه استفاده آب.
۲. جمع آوری و حفظ و نگهداری ارقام مربوط به آب.
۳. بررسی و نظارت از کار های عملیاتی استفاده آب.
۴. ایجاد انجمن استفاده کننده گان آب و تقویت آن.
۵. انجام فعالیت های در رابطه به اندازه گیری آب و جمع آوری ارقام هایدرومتیورولوژیکی.
۶. مطالعه و پیشنهاد قیمت صرفیه آب.
۷. مدیریت در رابطه به تحقیقات پیرامون کیفیت آب های مورد استفاده زراعت و طرح پروگرام های نظارت از کیفیت آب.
۸. ارائه خدمات حفاظت دریا ها از طریق تدابیر فزیک و غیر فزیک.
۹. انجام فعالیتها به منظور حفظ و مراقبت و بهره برداری از کانال ها و سایر تاسیسات آبی.
۱۰. تهیه استراتژی حفاظت ساحه حوزه آبیگر در همکاری با وزارت زراعت، آبیاری و مالداری.
۱۱. طرح و تطبیق پلان سهمیه بندی آب برای استفاده های مختلف در حوزه دریایی.
۱۲. طرح و تطبیق سیستم اجازه نامه ها و جواز نامه ها.
۱۳. طرح و تطبیق میکانیسم های حمانیوی - مشورتی جوانب ذیربط.
۱۴. طرح و انکشاف استراتژی جهت تنظیم حقا به اساس مدیریت منابع آب به منظور کاهش منازعات آب.
۱۵. تثبیت حریم منابع آبی، تاسیسات آب و مجرا های آبی.
۱۶. سازمان دهی در مورد ارتقای ظرفیت کاری کارکنان مربوطه و شوراهای حوزه دریایی، انجمن های استفاده کننده گان آب و سیستم میراب.

ریاست خدمات انجیری

ماده چهاردهم:

این ریاست دارای وظایف ذیل می باشد:

۱. شناسایی و مطالعات و ارزیابی پروژه های انکشاف منابع آب.
۲. سروی، دیزاین و نظارت از پروژه های انکشافی اداره حوزه دریایی.
۳. مطالعه و منظوری پروژه های انکشافی پیشنهاد شده توسط نهاد ها و افراد.
۴. تهیه طرز العمل های معیاری امور عملیاتی، رهنمودها و معیارها برای امور انجیری عمومی از قبیل کنترل جریان آب دریا، کار های سمت دهی و تحکیماتی دریاها، کارهای حفاظتی، مصونیت و ثبات بند ها.

ریاست برنامه ریزی

ماده پانزدهم:

این ریاست دارای وظایف ذیل می باشد:

۱. مطالعات ضروری و اولویت بندی جهت برنامه ریزی، اجراء و نظارت بر پلان انکشافی منابع آب حوزه دریایی مربوطه.
۲. بررسی فعالیت های پیشنهاد شده توسط استفاده کنندگان آب و سازگاری آن با پلان انکشافی منابع آب در حوزه مربوطه
۳. رسیدگی به تمام امور مربوط به پلان گذاری انکشاف منابع آب.
۴. انجام تحلیل منابع آب و تقاضای آب که شامل موارد ذیل میباشد:
  - دسترسی به آب (آب زیرزمینی، آب سطحی و ذخایر...)
  - استفاده فعلی از آب (معیشت، آبیاری، صنعت...)
  - نیازمندی های آب در آینده
  - پیشنهاد برای انکشاف (ساحات که به کمبود آب مواجه میباشد، اعمار بندهای ذخیره آب و تاسیسات انتقال آب)
۵. انجام ارزیابی و تحلیل اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی پروژه ها
۶. تهیه لایحه وظایف (TOR) برای پروژه های انکشافی منابع آب
۷. فراهم آوری معلومات مورد نیاز برای پلان تخصیص آب

ریاست مالی و اداری

ماده شانزدهم:

این ریاست دارای مکلفیت های ذیل میباشد:

۱. مسئولیت امور تدارکات، ترانسپورت، ثبت اسناد و آرشیف
۲. مسئولیت تنظیم کلیه امور محاسبات مالی اداره حوزه دریایی بشمول تنظیم لست موجودی اجناس و مدیریت دارایی های منقول و غیر منقول
۳. مسوولیت فراهم آوری کلیه مدیریت منابع بشری و خدمات انکشافی، تنظیم امور استخدام، معاشات، تنظیم چارت ارزیابی سالانه کارمندان و راه اندازی هر نوع آموزش های مورد نیاز

فصل سوم ادارات حوزه فرعی دریایی

ایجاد ادارات حوزه های فرعی دریایی

ماده هفدهم:

به اساس قانون آب و طرز العمل مدیریت حوزه دریایی، ۳۱ حوزه فرعی دریایی و ساحات مدیریت آن معین گردیده است که مسوولیت آن را اداره حوزه فرعی دریایی به عهده دارد.

اداره حوزه فرعی دریایی یک نهاد اجرائیوی تحت اثر ادارات حوزه دریایی بوده و دفاتر ساحوی را در ساحه مدیریت حوزه فرعی دریایی مربوط هدایت و رهبری مینماید.

وظایف اداره حوزه فرعی دریایی

ماده هژدهم:

(۱) اداره حوزه فرعی دریایی در آغاز کار تمام مسوولیت های شورای حوزه فرعی دریایی را تا زمان تشکیل آن، به عهده دارد.

مسوولیت اداره حوزه فرعی دریایی در خصوص شورای حوزه فرعی دریایی از تاریخ نشر صلاحیت شورای حوزه فرعی دریایی مربوط، خاتمه میابد.

(۲) اداره حوزه فرعی دریایی دارای وظایف ذیل می باشد:

(الف) ارائه مشوره های فنی به شورای حوزه فرعی دریایی در مورد تخصیص و سهمیه بندی آب، جریان آب، حفظ و مراقبت اکوسیستم، مشوره های عمومی در پلان گذاری، تهیه بودجه، تهیه پالیسی و مقررات نحوه استفاده از آب، پیشنهاد وضع صرفیه ها، هماهنگی فعالیت های استفاده از آب در حوزه فرعی دریایی مربوطه.

(ب) انجام امور سکرتریت برای شورای حوزه فرعی دریایی.

(ج) ترتیب بودجه سالانه و تقدیم آن به ادارات حوزه دریایی و سایر نهاد ها جهت اخذ تایید و منظوری آن.

(د) تنظیم و ترتیب اسناد ها و اجازه نامه ها برای استفاده از آب های سطحی و زیرزمینی و ارائه آن جهت منظوری به مقامات ذیصلاح.

(ه) اخذ درخواست ها و اجراءات در مورد جواز استفاده آب و تخلیه فاضلاب.

(و) ثبت و حفظ جواز ها و اجازه نامه ها، تجدید، تعدیل، تعلیق و لغو آن.

(ز) نظارت بر تطبیق جوازها و اجازه نامه ها.

(ح) اندازه گیری منظم و جمع آوری ارقام بارندگی، جریان آب، وسطوح آب های زیر زمینی و سایر اطلاعات جوئی و اقلیمی که برای تنظیم و اداره موثر منابع آب لازم می باشد.

(ط) ایجاد سیستم های معلوماتی و بانک اطلاعاتی جهت جمع آوری اطلاعات هایدرولوجیکی و جوئی در مورد سیلاب ها، خشکسالی های و کنترول کیفیت آب.

(ی) ارتقاء استفاده مؤثر از آب، بهره برداری، حفظ و مراقبت شبکه های آبیاری و آبرسانی تحت اداره آن.

(ک) همکاری در جمع آوری صرفیه ها و سایر مصارف خدمات عمومی اداره آب که از طرف شورای حوزه دریایی وضع گردیده است.

(ل) تنظیم پلان های امور بهره برداری، حفظ و مراقبتی تاسیسات آبی.

(م) ایجاد روابط خوب کاری با سایر جوانب ذیربط که در انکشاف و حفاظت منابع آب سهیم اند.

(ن) طرح و تطبیق برنامه ها در مورد کاهش اثرات سیلاب و خشکسالی.

(س) طرح و تطبیق امور بازسازی و عصری سازی تاسیسات آبی به منظور کاهش ضایعات آب.

(ع) طرح استراتیژی ها و پلان های انکشافی و حفاظتی منابع آب بادر نظر داشت استراتیژی و پلان انکشافی حوزه دریایی.

(ف) سازمان دهی در مورد حل منازعات آب.

(ش) سازمان دهی جهت ارتقای ظرفیت کاری کارکنان مربوطه و نهاد های محلی.

(ق) نقش رهبری در مسایل مرتبط به مدیریت منابع آب در ساحه مدیریت حوزه فرعی مربوط.

(ذ) ثبت و راجستریشن بعد از منظوری مرکز انجمن های استفاده کننده آب و همکاری جهت طی مراحل اسناد مذکور.

ساختار تشکیلاتی حوزه فرعی دریایی

ماده نهم:

(۱) اداره حوزه فرعی دریایی دارای ساختار تشکیلاتی ذیل میباشد:

(الف) سکرتزیت شورای حوزه فرعی دریایی.

(ب) آمریت تنظیم امور آب.

(ج) آمریت برنامه ریزی.

(د) آمریت خدمات انجیری.

(ه) آمریت مالی و اداری.

(و) دفتر هماهنگی جوانب ذیربط

(۲) در صورت ضرورت، اداره حوزه فرعی دریایی میتواند در ایجاد یک اداره و یا انحلال آن را پیشنهاد نماید.

فصل چهارم احکام خاص

ضرورت به اندازه گیری
ماده بیستم:

۱. مطابق ماده ۲۲ قانون آب، استفاده کننده گان آب و یا انجمن های مربوطه به اساس هدایت کتبی وزارت انرژی و آب و یا اداره حوزه دریایی ضرورت دارند تا:
(الف) آلات ثبت کننده و یا نظارتی (آلات اندازه گیری) معیاری و منظور شده را جهت نظارت از ذخیره سازی، اخذ آب از منبع و استفاده از آن نصب نمایند؛
(ب) روابط کاری را با سیستم نظارت و یا مدیریت جهت نظارت از ذخیره، اخذ آب از منبع و استفاده از آن برقرار سازد؛
(ج) ارقام ثبت شده از ذخیره، اخذ آب از منبع و استفاده از آن را ثبت و نگهداری و آنرا به اداره حوزه دریایی ارائه نمایند.
۲. اگر استفاده کننده گان آب قادر به اجرای شرایط جزء الف و ب نباشند، اداره حوزه دریایی یا وزارت انرژی و آب میتواند با اخذ مصارف حقیقی مناسب (....) در نصب آلات اندازه گیری و یا ایجاد چنین روابط اقدام بعمل آورد.

مکلفیت های خاص در طی دوره های کم آبی
ماده بیست و یکم:

- (۱) با نظر داشت نوع مصرف آب، اداره حوزه دریایی یا وزارت انرژی و آب میتواند هنگام کم آبی استفاده از آب را موقتاً طی ابلاغیه محدود و یا منع نماید.
هرگاه اداره حوزه دریایی یا وزارت انرژی و آب به دلایل معقول معتقد گردند که کمبود آب در يك ساحه وجود دارد و یا امکان وقوع آن متصور باشد، با وجود داشتن حق استفاده از آب به جز از آب آشامیدنی، به استفاده کننده گان آب همان ساحه موارد آبی را بعد از منظوری مقامات ذیصلاح رسماً به صورت کتبی یا از طریق اطلاعات جمعی ابلاغ نماید:
(الف) استفاده از آب را محدود و یا برای یکی از موارد استفاده منع نماید.
(ب) از هر فردی که آب را ذخیره نموده و یا آنرا تحت کنترل خویش دارد، تقاضا به عمل آید تا آنرا در معرض استفاده عمومی قرار دهد.
(ج) منع ساختن هر نوع فعالیت های مربوط به آب با نظر داشت شدت کم آبی.
(د) اتخاذ اقدامات و تدابیر مشخص جهت حفاظت و استفاده مؤثر از آب.

- (۲) در ابلاغیه که در فوق از آن تذکر به عمل آمد، لازم دانسته می شود تا مسایل ذیل گنجانیده شود:
(الف) مشخص ساختن ساحه جغرافیایی یا منبع آب که در مورد آن ابلاغیه صادر می گردد.
(ب) توضیح دلایل مقنع به خاطر صدور ابلاغیه.
(ج) معین ساختن تاریخ آغاز تدابیر و اقدامات.

(۳) ادارات ذیربط (اداره مدیریت حوزه آبرگیر) که صلاحیت تطبیق ابلاغیه مندرج فقره ۱ را دارا می باشد، در زمان اجرا باید نکات ذیل را در نظر گیرد:

- (الف) او لویت دادن به نگهداشت جریان آب به خاطر تحفظ محیط زیست؛
(ب) برخورد منصفانه و مناسب با تمام استفاده کنندگان آب.
(ج) با نظر داشت:

۱. شدت میزان کم آبی.
۲. اثرات احتمالی کم آبی بالای استفاده کننده گان آب.
۳. اهمیت استراتژیک هر نوع استفاده از آب.

هر نوع جیره بندی یا محدودیت استفاده از آب توسط نهاد خدمات آب که در ساحه مربوط دارای صلاحیت قانونی می باشد.

- (۴) هرگاه مالک یا شخص که کنترول سیستم آبی را بدست دارد از تطبیق موارد مندرج در آگاهی پیرامون کم آبی تخلف ورزد، اداره حوزه دریایی یا وزارت انرژی و آب میتواند اقدامات ذیل را روی دست گیرد:
(الف) فعالیت های امور آبی را تغییر دهد، و یا از صاحب آن مطالبه نماید که سیستم مربوطه را مطابق آگاهی تغییر داده تا از استفاده بیشتر آب جلوگیری به عمل آید؛
(ب) فعالیت های امور آبی را، در صورتیکه آگاهی شامل منع استفاده از فعالیت های مذکور باشد، برطرف کند و یا از مالک آن خواهان انجام چنین فعالیت گردد.

(۵) اداره حوزه دریایی بمنظور تطبیق موارد فقره ۴ این ماده از مالک، مصارف را که ذریعه وی وارد گردیده، دریافت نماید.

طرح و انکشاف استراتیژی مدیریت حوزه دریایی

ماده بیستم و دوم:

(۱) اداره حوزه دریایی، به منظور حفاظت، انکشاف، استفاده، نگهداری، مدیریت و کنترل منابع آب ساحه مدیریت همه جانبه منابع آب درحوزه دریایی مربوطه، استراتیژی مدیریت حوزه دریایی را تهیه و ترتیب مینماید.

(۲) در اطلاعیه باید آدرس ساحه که استراتیژی مورد نظر، تحت بررسی قرار گیرد بیان میشود:

(الف) استراتیژی مدیریت حوزه دریایی به گونه مرحله وار با در نظر داشت بخش های جداگانه آن در طی زمان مناسب میتواند وضع گردد؛

(ب) در فواصل زمانی (در محدوده پنج سال) بازنگری شود.

(۳) استراتیژی حوزه مربوطه و یا اجزای آن میتواند بعد از منظوری وزارت انرژی و آب مورد تطبیق قرار گیرد.

محتویات استراتیژی مدیریت حوزه دریایی

ماده بیست و سوم:

در استراتیژی مدیریت حوزه دریایی در نظر گرفتن موارد ذیل امر لازمی میباشد:

(الف) وضعیت منابع آب و اهداف مدیریتی منبع، نیازمندی های اساسی انسانی، جریان محیط زیستی و غیره.

(ب) با استراتیژی ملی منابع آب در مغایرت قرار نداشته باشد.

(ج) توضیح استراتیژی، اهداف، برنامه ها، رهنمودها و طرز العمل ها به منظور حفاظت، استفاده، انکشاف، نگهداری، مدیریت و کنترل منابع آب در ساحه مدیریت حوزه دریایی مربوطه.

(د) مسایل ایکولوژی، اجتماعی، استفاده از زمین، آب و هوا، نباتات و فعالیت های اموری در ساحه مدیریت حوزه دریایی مربوط.

(ه) با در نظر داشت برنامه های ملی و منطقوی تهیه شده، بشمول برنامه ملی انکشاف منابع آب.

(و) فراهم نمودن زمینه مشارکت عامه در تنظیم و اداره منابع آب در ساحه مدیریت حوزه دریایی مربوطه.

(ز) در نظر گرفتن نیازمندی های استفاده کننده گان فعلی و آینده آب.

(ح) ایجاد و انکشاف نهاد ها بمنظور تطبیق آن.

رهنمود برای مشوره در مورد استراتیژی مدیریت حوزه دریایی

ماده بیست و چهارم:

۱. وزارت انرژی و آب میتواند رهنمود های را جهت تهیه استراتیژی حوزه دریایی مربوطه وضع نماید.

۲. ادارات حوزه دریایی در حین طرح استراتیژی مورد نظر با وزارت انرژی و آب و سایر ارگان های ذیربط مشوره مینماید.

۳. قبل از ترتیب این استراتیژی، اداره حوزه دریایی باید ملاحظات و تصامیم وزارت انرژی و آب، و نظریات اعضای بورد مشورتی و سایر ارگان ها و نهاد های ذیربط را در رابطه به جزء پیشنهادی استراتیژی مدیریت حوزه آبگیر اخذ نماید.

تفصیلات استراتیژی مدیریت حوزه دریایی

ماده بیست و پنجم:

اداره حوزه دریایی استراتیژی مدیریت حوزه دریایی را که تحت این بخش وضع میگردد، بعد از طی مراحل قانونی تطبیق مینماید.

فصل پنجم امور مالی

حسابداری مالی

ماده بیست و ششم:

اداره حوزه دریایی باید مسایل لازمی ذیل را در نظر داشته باشد:

- (الف) حصول اطمینان از اینکه تمام پول قابل پرداخت به نهاد طور مناسب جمع آوری شده است.
- (ب) اطمینان از اینکه تمام پول خرج شده توسط مقام ذیصلاح منظور گردیده و طور درست به مصرف رسیده است.
- (ج) اطمینان از کنترل کافی تمام دارایی های اداره.
- (د) اطمینان از کیفیت و کمیت امور مربوطه.
- (ه) اطمینان از موثریت و صرفه جویی اقتصادی در کارکردها.
- (و) توسعه و نگهداری بودجه کافی و سیستم حسابداری.
- (ز) توسعه و نگهداری مناسب سیستم کنترل مالی.

اهداف مالی

ماده بیست و هفتم:

ادارات حوزه دریایی باید در رابطه به امور مالی نکات آتی را در نظر داشته باشند:

- (الف) ضرورت حفظ پایداری و بقای مالی نهادها.
- (ب) ضرورت حفظ مقدار مناسب ذخیره احتیاطی، برای تامین رفع نیازمندی های مربوطه.
- (ج) سایر موارد تعیین شده توسط وزارت انرژی و آب.

اعتبار

ماده بیست و هشتم:

مواد مرتبط به امور مالی مندرج در فصل پنجم قبل از انفاذ شورای حوزه دریایی قابل اعتبار بوده و به اساس تجارب عملی عندالضرورت قابل تعدیل میباشد.

مقصد

ماده بیست و نهم:

امور مالی اساساً مربوط به ساحات مدیریت حوزه دریایی بوده، الی انتقال صلاحیت ها به ادارات حوزه دریایی، وجوه مالی مورد ضرورت از مرکز تامین میگردد.

منابع مالی

ماده سی ام:

ادارات حوزه دریایی و حوزه های فرعی دریایی می توانند جهت تحقق اهداف و اجرای وظایف خود از منابع ذیل تمویل گردند:

- (الف) پول تخصیص دولت برای بودیجه عادی و پروژه های انکشافی
- (ج) اعانات و مساعدت ها
- (خ) قرضه ها

ذخیره احتیاطی

ماده سی و یکم:

(۱) ادارات و نهاد های حوزه دریایی و حوزه های فرعی دریایی صندوق ذخیره را ایجاد نموده و صورت حساب جداگانه را بدین منظور باز می نماید. وجوه ذخیره شده از این صندوق صرفاً جهت برنامه های امور حفظ و مراقبت و بهره برداری، پلانهای دراز مدت، خریداری وسایل و تجهیزات، بیمه صحتی و فند تشویقی برای حوزه اصلی و فرعی دریایی و جبران مصارف حالات اضطراری به کار میرود.

(۲) در ختم سال مالی، پول اضافی جمع شده، بعد از تصفیه صورت حساب سالانه به ذخیره احتیاطی انتقال میابد.

صورت حساب

ماده سی و دوم:

- (۱) ادارات و نهاد های حوزه دریایی و حوزه های فرعی دریایی مکلف اند صورت حسابات خود را مطابق معیارهای پذیرفته شده حسابداری، به گونه ای تهیه و ترتیب نمایند که فعالیت ها، معاملات، بیلانس و شرایط مالی شان را به صورت دقیق، منعکس سازد.
- (۲) صورت حساب سالانه توسط مفتشین بررسی شده و توسط ادارات حوزه های دریایی تایید و یا رد میگردد.
- (۳) ادارات و نهاد های حوزه دریایی و حوزه های فرعی دریایی دارای صورت حساب جداگانه می باشد.

بررسی حسابات (مکلفیت های مفتشین)

ماده سی و سوم:

- (۱) مسایل حسابی مطابق معیار های محاسباتی پذیرفته شده توسط مفتشین بررسی می گردد.
- (۲) مفتشین حق دسترسی به تمام حسابات را داشته و می توانند معلومات و توضیحات لازم را جهت بررسی شان از مسؤلین دریافت نمایند.
- (۳) مفتشین مسؤلیت دارند تا در مورد دستیابی به تمام معلومات و توضیحات مورد نیاز و حفظ و نگهداری درست حسابها و ریکاردها ابراز نظر نمایند.
- (۴) مفتشین مسؤلیت دارند تا در مورد امور مالی اداره مربوطه راپور تهیه نموده و متذکر گردند که صورت حسابها مطابق معیارهای پذیرفته شده محاسباتی تهیه گردیده است یا خیر و در اثناء بررسی شان تخلف از احکام قانون و نواقص در سیستم حساباتی را مشاهده نموده اند یا نه؛ برای اصلاح نواقص توصیه های لازم را بیان نموده و راپور بررسی شده را به مقامات ذیصلاح جهت اتخاذ تصمیم ارائه نمایند.

راپور سالانه

ماده سی و چهارم:

- (۱) ادارات حوزه دریایی و حوزه های فرعی دریایی مکلف اند تا راپور سالانه که شامل اموراتجاری و صورت حساب همان سال می باشد، تهیه و ترتیب نماید.
- (۲) ادارات حوزه دریایی و حوزه های فرعی دریایی مکلف اند طی مدت سه ماه مراتب آتی را به مرکز ارایه نماید:
  - (الف) کاپی صورت مصرف حسابات مالی.
  - (ب) کاپی گزارش فعالیت ها و سایر امور مربوط سال مالی.

فصل ششم
احکام متفرقه

انتقال اموال پس از تغییر ساحه فعالیت یا انحلال اداره

ماده سی و پنجم

(1) هرگاه وزارت تصمیم بگیرد که ساحه فعالیت اداره حوزه اصلی یا فرعی دریایی را تغیر و یا اداره حوزه متذکره را منحل نماید، میتواند یک قسمت از اجناس و یا تمام اجناس حوزه ذکر شده را به یکی از حوزه های دیگر انتقال دهد.

(2) بعد از انحلال یا ادغام اداره حوزه اصلی یا فرعی دریایی در مورد دارایی منقول و غیر منقول آن وزارت تصمیم میگیرد.

تاریخ انفاذ

ماده سی و ششم:

این طرز العمل بعد از منظوری مقامات ذیصلاح قابل تطبیق میباشد.

کمسیون طرح مسوده طرز العمل ایجاد و فعالیت های ادارات حوزه دریایی:

1. انجنیر سلطان محمود "محمودی" رئیس عمومی تنظیم امور آب

2. انجنیر سید شریف "شیر" مشاور ارشد وزارت

3. انجنیر میر عبدالغفور "یحی" مشاور پروگرام حوزه دریایی پنج- آمو

4. انجنیر محمد حلیم "حلیم" رئیس حقوق آب

تائید است!

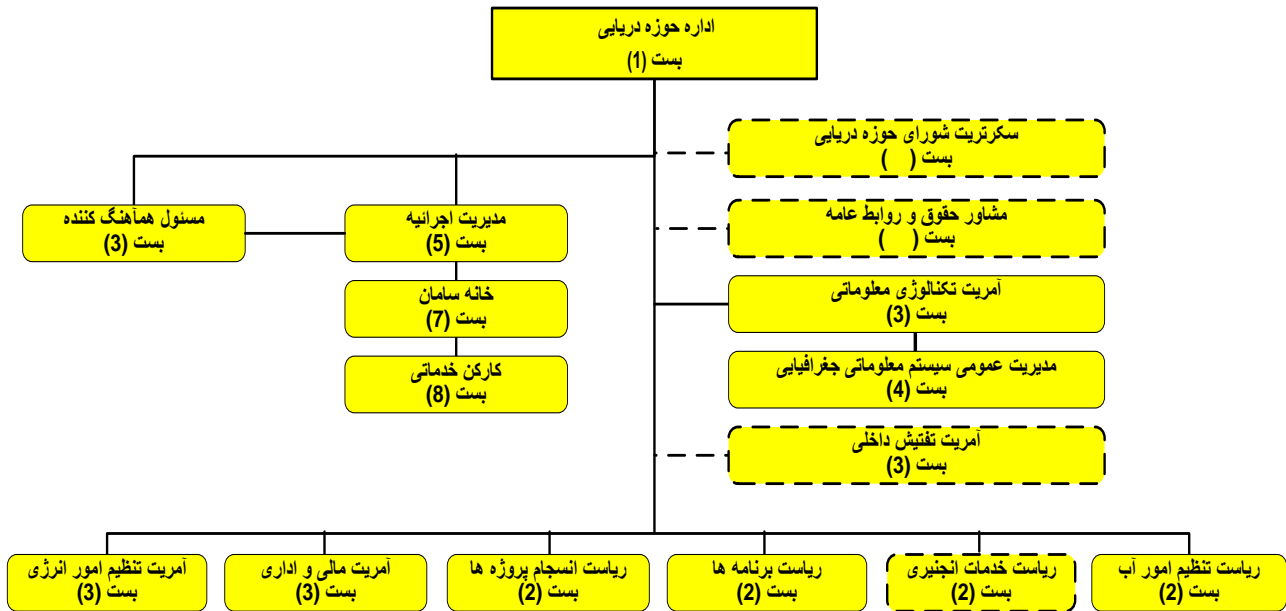
انجنیر شجاع الدین "ضیاتی"
معین بخش آب

ملاحظه شد!

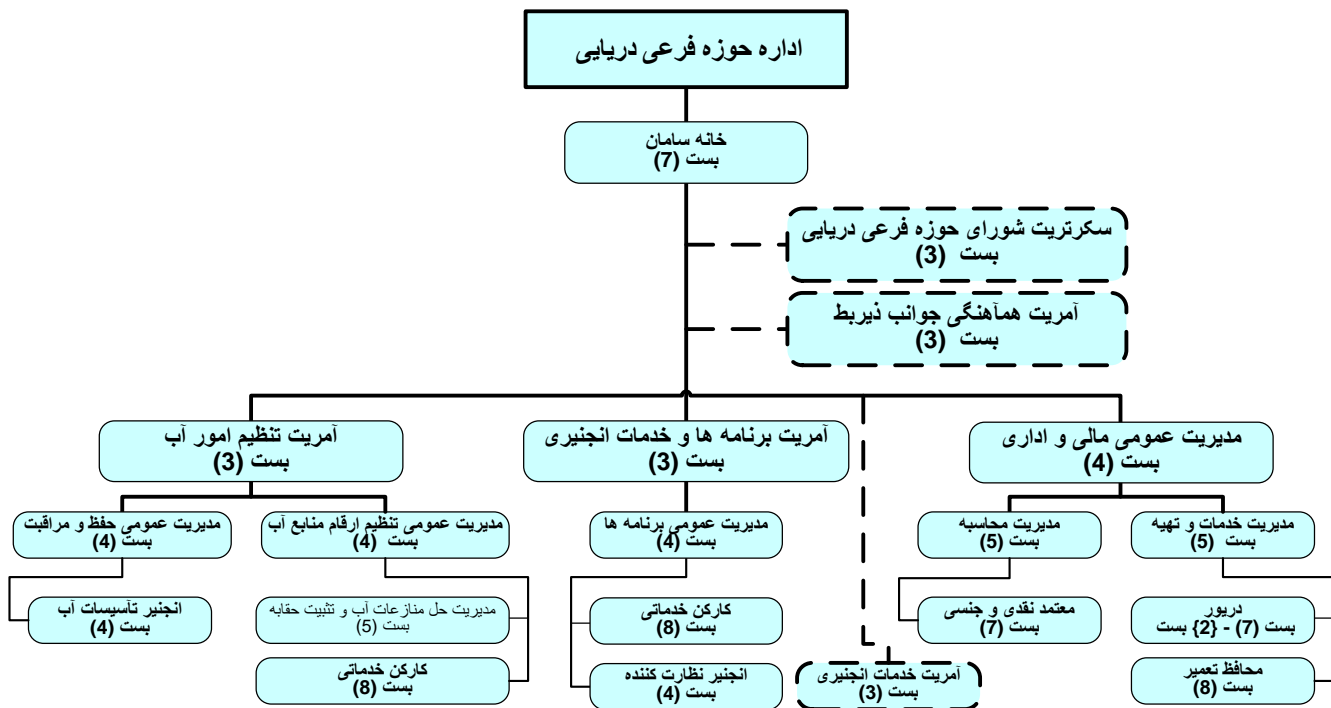
متن مسوده مرتبه طرز العمل ایجاد و فعالیت های ادارات حوزه دریایی که توسط هیئت موظف درشش فصل سی و شش ماده ترتیب گردیده است، منظور است.

الحاج محمد اسمعیل
وزیر انرژی و آب

ساختار تشکیلات حوزه های دریایی

ساختار تشکیلات حوزه های فرعی دریایی

نوت: چوکات های خطوط شکسته در پلان سالهای بعدی در نظر است که تزیید گردد.